
Vergaderjaar 2023–2024

36 560 J

Jaarverslag en slotwet van het Deltafonds (J)

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van het begrotingsfonds van het Deltafonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

M.G.J. Harbers

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN (SLOTVERSCHILLEN)

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende Slotwet voor het Deltafonds is gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de Slotwet:

- Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven worden bij alle begrotingsartikelen op het Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen. De norm voor het toelichten van de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel is als volgt: Norm bij de te verklaren verschillen:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009);
- Het inzicht in de budgetten van de planuitwerkingen- en verkenningen programma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorge schreven) Verdiepingsbijlage op artikelonderdeel niveau voor de volledige looptijd tot en met 2036 inzichtelijk gemaakt;
- In dit wetsvoorstel zijn alleen technische uitvoeringsmutaties, mutaties van boekhoudkundige aard of mutaties voortvloeiend uit controlebevin dingen opgenomen;
- Uitzonderingen hierop zijn mutaties die door middel van kamerbrieven eerder met de Staten-Generaal zijn gedeeld (**Kamerstukken II, 2020–2021, 35 570J, nr. 100**).

Opbouw

1. Allereerst is de begroting(wet)staat voor het Deltafonds voor het jaar 2023 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36 200 J, nr. 1;
2. Via de artikelsgewijze toelichting (paragraaf 2.1) worden alle mutaties op het niveau van het artikelonderdeel waar zinvol en relevant toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven;

3. Als onderdeel van de artikelsgewijze toelichting is in de verdiepings bijlage (paragraaf 3.1) door middel van een meerjarige mutatietabel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds;
4. Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel B) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:
 - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
 - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2 Productartikelen

2.1 Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -41,1 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -557 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 19 miljoen hoger dan begroot bij Najaarsnota.

Verplichtingen

In 2023 is € -557 miljoen minder aan verplichtingen vastgelegd dan bij Najaarsnota 2023 werd voorzien. Voor het overgrote deel gaat het hier om vertraging in de uitwerking van de subsidieaanvragen van de HWBP waterschapsprojecten (onder andere Gouderak, Ravenstein en Markermeerdijk).

Uitgaven

1.01 Grote projecten waterveiligheid

Op dit artikelonderdeel is € -12,7 miljoen minder gerealiseerd dan bij de najaarsnota werd voorzien. De lagere realisatie betreft HWBP-2 waarvoor de betreffende declaraties nog niet zijn ontvangen en het doorschuiven van de restpunten van Ruimte voor de Rivier (o.a. Spiegelwaal, Connected rivers, IJsselkogge, afronding vastgoed dossiers) waarvoor de afwikkeling meer tijd inbeslag nam dan geraamd.

1.02 Ontwikkeling waterveiligheid

Op dit artikelonderdeel is € -20 miljoen minder gerealiseerd dan bij de najaarsnota werd voorzien. De lagere realisatie betreft:

HWBP-waterschapsprojecten € -10 miljoen. De oorzaak van de lagere realisatie betreft met name het uitblijven van de subsidieaanvraag voor het projecten (o.a. Gouderak en Sterke Lekdijk).

HWBP-rijksprojecten € -1,6 miljoen. Dit betreft met name het project Marken (€ -0,8 miljoen). Een eerder voorziene versnelling in de uitgaven heeft niet plaatsgevonden door vertraging in een administratief proces

(€ -0,6 miljoen). Daarnaast heeft de indexatie over een tweetal betalings-termijnen na 15 december plaatsgehad waardoor de betaling net over de jaargrens in 2024 valt (€ -0,2 miljoen).

Rivierverruiming Maas € -2,0 miljoen. De lagere kasrealisatie is met name veroorzaakt door project Baarlo-Hout-Blerick, waarvan de planuitwerking en meerkosten zijn doorgeschoven naar volgende jaren.

Integraal Rivier Management € -2,5 miljoen. De lagere kas realisatie wordt met name veroorzaakt door de volgende twee projecten:

- Project Paddenpol heeft vertraging opgelopen door discussie over kostenstijging en er nog afspraken werden gemaakt hoe en wanneer de gelden aan het waterschap worden verstrekt.
- Lob van Gennep heeft vertraging opgelopen bij de subsidieaanvraag voor de planstudiekosten. Doordat er gesprekken vinden plaats tussen afdeling Subsidies, DGWB en waterschap over de wijze van verantwoord, duurt het langer dan gebruikelijk om de subsidiebeschikking af te geven.

Diverse kleinere mutaties, per saldo een lagere realisatie van € -3,9 miljoen

1.03 Studiekosten

Op dit artikelonderdeel is € -8,5 miljoen minder gerealiseerd dan voorzien. De lagere realisatie betreft met name studiekosten op het gebied van:

- Ruimtelijke adaptie € -2,6 miljoen
- Integraal riviermanagement € -0,5 miljoen
- Kennisprogramma Zeespiegelstijging € -0,3 miljoen
- Beleidstafelgelden € -0,6 miljoen
- Cybersecurity € -0,5 miljoen
- Waterveiligheid € -1,1 miljoen

Diverse kleine aanpassingen € -2,9 miljoen.

Ontvangsten

De ontvangsten in 2023 vallen € 19,0 miljoen hoger uit dan bij Najaarsnota 2023 verwacht. Deze hogere ontvangst is grotendeels het gevolg van meer ontvangsten in het kader van het Bestuursakkoord Water en een hogere ontvangst bij de Maaswerken als gevolg van vergoeding voor gemaakte kosten in begeleiden van vastgoed, kabels en leidingen, juridische begeleiding en inkomsten van verkochte gronden.

2.2 Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -20 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -20,8 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan.

Verplichtingen

In 2023 is € -20,8 miljoen minder verplicht dan bij de Najaarsnota werd voorzien. De lagere realisatie betreft voor € -13,0 miljoen de impulsregeling klimaatadaptatie. Dit wordt enerzijds verklaard doordat aanvragen relatief laat binnen kwamen en niet allemaal meer beoordeeld konden worden (€ -9,6 miljoen) en anderzijds door een overboeking van € -3,4 miljoen

naar het BTW-compensatiefonds betreffende de tijdelijke impulsregeling voor het treffen van maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie door Provincies, Gemeenten of Waterschappen.

Op het programma Zoetwatermaatregelen is de realisatie € -4,7 miljoen lager dan eerder werd voorzien. Diverse kleinere mutaties van per saldo € -3,1 miljoen.

2.02 Ontwikkeling zoetwatervoorziening

In 2023 is op het artikelonderdeel 2.02 Ontwikkeling zoetwatervoorziening € -18,6 miljoen minder gerealiseerd dan bij Najaarsnota werd voorzien. De oorzaak van de lagere realisatie is gerelateerd aan de hierboven toegelichte verplichtingenrealisatie, met als uitzondering dat de mutatie op Zoetwatervoorzieningen € -3,6 mln bedraagt en er diverse kleinere mutaties zijn die per saldo € -2,0 miljoen bedragen.

2.03 studiekosten

De mutaties slotwet binnen dit artikelonderdeel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

2.3 Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -0,6 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -22,6 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan.

Verplichtingen

In 2023 is € 22,6 miljoen minder aan verplichtingen vastgelegd dan bij Najaarsnota 2023 werd verwacht. Dit betreft het Project Renovatie Krammersluizen. In tegenstelling tot eerdere verwachtingen gaat de gunning in 2024 plaatsvinden in plaats van in 2023.

Uitgaven

De mutaties slotwet binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

2.4 Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -0,7 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -7,3 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan.

Verplichtingen

In 2023 is € 7,5 minder aan verplichtingen vastgelegd dan bij Najaarsnota 2023 werd verwacht. Bij het DBFM contract Afsluitdijk betreft dit met name het verschil tussen de inschatting van de benodigde verplichtingenruimte tijdens het begin van het jaar en de uiteindelijke indexatieberekening. Het verschil van € 2,5 miljoen wordt niet meer benut in 2023 en zal doorschuiven

naar 2024. Bij de wijzigings en vaststellingsovereenkomst Afsluitdijk is er bij de oorspronkelijke prognose bij Najaarsnota uitgegaan van de maximale bedragen uit deze overeenkomst. De werkelijk vastgelegde verplichting is als gevolg van het onderhandelingsresultaat in november niet maximaal uitgevallen en het restant van € 4,3 miljoen wordt doorgeschoven.

Uitgaven

De mutaties slotwet binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

2.5 Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -0,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -4,5 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan.

De mutaties slotwet binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

2.6 Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen van het Rijk

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -3,4 miljoen minder ontvangen dan begroot.

Ontvangsten

De mutaties slotwet binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

2.7 Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023 € -25,6 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € -67,7 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot bij Najaarsnota.

Verplichtingen

In 2023 is € -67,7 miljoen minder aan verplichtingen vastgelegd dan bij Najaarsnota 2023 werd voorzien.

- Kaderrichtlijn Water € -40,9 miljoen. Doordat alleen het 1e deel van de opdrachtverlenging in 2023 is vastgelegd wordt het 2e deel naar verwachting in 2024 vastgelegd. Daarnaast werd in 2023 voorzien om op basis van minnelijke schikkingen percelen in eigendom te krijgen, maar deze procedures lopen langer dan verwacht en zijn daardoor vertraagd naar 2024.
- Programma Aanpak Grote Wateren € -4,3 miljoen. Van een beperkt aantal PAGW-projecten is de planning aangepast wat leidt tot een lagere realisatie in 2023.

- DAW-projecten € -4,4 miljoen. De lagere realisatie hangt samen met het gegeven dat deze nieuwe regeling later dan gepland van kracht werd. Verwachting was dat vanaf het moment van publicatie er breed er een beroep op zou worden gedaan maar in de beginfase was sprake van een afwachtende houding bij een aantal potentiële aanvragers als gevolg van de onzekerheid in het agrarische werkveld over de impact van nieuwe gebiedsprocessen. Inmiddels neemt het aantal aanvragen overigens toe.
- Deltaonderzoek waterkwaliteit € -7,5 miljoen.

Diverse kleinere posten van per saldo € -10,6 miljoen.

Uitgaven

7.01 Ontwikkeling Kaderrichtlijn Water

In 2023 is op het artikelonderdeel 7.01 Ontwikkeling Kaderrichtlijn Water € -7,8 miljoen minder uitgegeven dan bij Najaarsnota 2023 werd verwacht. De oorzaak van de lagere realisatie betreft het Programma KRW; het samenwerkingsproject Salmsteke heeft restpunten waardoor eindafrekening niet afgerond kon worden en doorschuift naar 2024. De maatregel in het gebied Zwarte Water heeft vertraging opgelopen door aanpassing van het ontwerp om te voldoen aan de vergunning welstand en schuift door naar 2024. Daarnaast vertraging in reguliere werkzaamheden, wegens opnieuw berekeningen stikstof op basis van een nieuw model Aeries in oktober en de bijbehorende ecologische beoordeling daarop.

7.02 Ontwikkeling waterkwaliteit

Ten laste van het artikelonderdeel 7.02 Ontwikkeling waterkwaliteit is € -7,8 miljoen minder gerealiseerd dan bij Najaarsnota werd voorzien. De oorzaak is

- Programma Aanpak Grote Wateren € -0,5 miljoen. Van een beperkt aantal PAGW-projecten is de planning aangepast wat leidt tot een lagere realisatie in 2023.
- Waterzuivering € -5,4 miljoen. RWZI's hebben meer tijd nodig voor het functioneel in bedrijf nemen van de installaties (voorwaarde uitkering). Besloten is om de waterschappen een jaar extra te geven. De in 2023 niet gerealiseerde middelen schuiven door naar 2024.
- DAW-projecten € -1,6 miljoen. De lagere realisatie hangt samen met het gegeven dat deze nieuwe regeling later dan gepland van kracht werd. Verwachting was dat vanaf het moment van publicatie er breed er een beroep op zou worden gedaan maar in de beginfase was sprake van een afwachtende houding bij een aantal potentiële aanvragers als gevolg van de onzekerheid in het agrarische werkveld over de impact van nieuwe gebiedsprocessen. Inmiddels neemt het aantal aanvragen overigens toe.

Diverse aanpassingen van per saldo € -0,3 miljoen.

7.03 Studiekosten waterkwaliteit

Ten laste van het artikelonderdeel 7.03 Studiekosten waterkwaliteit is € -10 miljoen minder gerealiseerd dan bij Najaarsnota werd voorzien. De oorzaak is:

- Middelen voor beleidsontwikkeling nationaal chemische stoffen, VTH, RIVM onderzoek en medicijnresten onderzoek zijn niet geheel tot besteding gekomen doordat er vertraging is opgelopen. De vertraging is ontstaan door andere ad hoc beleidsprioriteiten, capaciteitsproblemen en vertraging in de aanbesteding. Daarnaast zijn een aantal voorgenomen onderzoeken verantwoord op een ander begrotingsonderdeel € -5,6 miljoen.
- Waterkwaliteit ecologie € -3,0 miljoen: Op het gebied van Innovatieve monitoring zijn projecten later gestart waardoor niet alle middelen in 2023 tot besteding kwamen. Daarnaast is de target screening RZWI's on-hold gezet omdat door een provincie een vergelijkbaar onderzoek heeft gestart waar de uitkomsten eerst van worden afgewacht.

Diverse aanpassingen van per saldo € -1.4 miljoen.

C BIJLAGEN

1 Verdiepingsbijlage

1.1 Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Tabel 1 Artikel 1 Investeren in waterveiligheid															
	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 Investeren in waterveiligheid															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		122.013	89.081	1.478	75.804	22.162	84.883				0				
Mutaties Voorjaarsnota 2023		45.293	- 893	50.729	691	1.149	6.383	12.821							
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		76.720	88.188	52.207	76.495	23.311	91.266	12.821			0				
Mutaties Miljoenennota 2024		3.709	4.264	2.524	3.698	1.128	4.412	620							
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		80.429	92.452	54.731	80.193	24.439	95.678	13.441			0				
Mutaties Najaarsnota 2023		3.015	- 3.015												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		83.444	89.437	54.731	80.193	24.439	95.678	13.441			0				
Saldo 2023 Investeren in waterveiligheid		0	12.670	12.670											
Mutaties Slotwet 2023		12.670	12.670	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		70.774	102.107	54.731	80.193	24.439	95.678	13.441	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid		510.860	620.750	592.768	485.568	390.289	478.454	506.612	435.005	376.967	288.523	568.727	346.318	302.813	419.036
Mutaties Voorjaarsnota 2023		64.362	75.693	75.107	175.830	114.704	55.551	34.128	- 7.122	20.914	24.477	37.193	5.737	3.803	3.871
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid		446.498	545.057	667.875	661.398	504.993	534.005	472.484	427.883	397.881	313.000	605.920	352.055	306.616	422.907
Mutaties Miljoenennota 2024		25.696	40.534	49.984	122.778	67.245	42.282	75.412	110.317	64.335	106.291	- 27.674	148.504	66.039	- 98.511
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid		472.194	585.591	717.859	784.176	572.238	576.287	547.896	538.200	462.216	419.291	578.246	203.551	372.655	324.396
Mutaties Najaarsnota 2023		20.116	21.712												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid		492.310	563.879	717.859	784.176	572.238	576.287	547.896	538.200	462.216	419.291	578.246	203.551	372.655	324.396
Saldo 2023 Investeren in waterveiligheid		0	19.949	19.949											
Mutaties Slotwet 2023		19.949	19.949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten waterveiligheid		472.361	583.828	717.859	784.176	572.238	576.287	547.896	538.200	462.216	419.291	578.246	203.551	372.655	324.396

	Totaal mutatie													
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 Investeren in waterveiligheid														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	20.244	15.150	13.456	11.135	9.737	7.571	7.571	7.571	7.571	7.571	7.571	7.587	7.331	7.331
Mutaties Voorjaarsnota 2023	13.468	13.184	14.038	12.569	8.386	5.653	3.650	3.200						
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	33.712	28.334	27.494	23.704	18.123	13.224	11.221	10.771	7.571	7.571	7.571	7.587	7.331	7.331
Mutaties Miljoenennota 2024	128	2.893	3.420	3.219	4.481	3.344	3.344	3.344	3.344	3.344	3.344	3.344	3.344	3.344
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	33.840	31.227	30.914	26.923	22.604	16.568	14.565	14.115	10.915	10.915	10.915	10.931	10.675	10.675
Mutaties Najaarsnota 2023	- 7.814	8.920												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	26.026	40.147	30.914	26.923	22.604	16.568	14.565	14.115	10.915	10.915	10.915	10.931	10.675	10.675
Saldo 2023 Investeren in waterveiligheid	0	- 8.505	8.505	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	- 8.505	8.505	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	17.521	48.652	30.914	26.923	22.604	16.568	14.565	14.115	10.915	10.915	10.915	10.931	10.675	10.675
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterveiligheid	653.117	724.981	607.702	572.507	422.188	570.908	514.183	442.576	384.538	296.094	576.314	353.649	310.144	426.367
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterveiligheid	556.930	661.579	747.576	761.597	546.427	638.495	496.526	438.654	405.452	320.571	613.507	359.386	313.947	430.238
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Investeren in waterveiligheid	586.463	709.270	803.504	891.292	619.281	688.533	575.902	552.315	473.131	430.206	589.177	214.226	383.330	335.071
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Inves in waterveilig	601.780	693.463	803.504	891.292	619.281	688.533	575.902	552.315	473.131	430.206	589.177	214.226	383.330	335.071
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Investeren in waterveiligheid	560.656	734.587	803.504	891.292	619.281	688.533	575.902	552.315	473.131	430.206	589.177	214.226	383.330	335.071
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid	164.608	150.945	141.478	152.036	168.307	168.276	168.116	171.334	192.470	193.964	176.950	202.499	175.273	180.365
Mutaties Voorjaarsnota 2023	4.672	10.046	4.949	- 8.837	- 6.809	- 488	1.348	1.374	1.544	1.556	1.419	1.624	1.406	1.447
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid	169.280	160.991	146.427	143.199	161.498	167.788	169.464	172.708	194.014	195.520	178.369	204.123	176.679	181.812
Mutaties Miljoenennota 2024	12.955	8.012	7.078	6.922	7.807	5.563	8.298	8.364	7.835	8.130	8.580	8.796	8.596	8.167
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid	182.235	169.003	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979
Mutaties Najaarsnota 2023	15.963	15.963												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid	166.272	184.966	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979

	Totaal mutatie													
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 Investeren in waterveiligheid	0	18.986	18.986	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo 2023 Investeren in waterveiligheid	0	18.986	18.986	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	18.986	18.986	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 1.09	185.258	165.980	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979
Ontvangsten investeren in waterveiligheid	185.258	165.980	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterveiligheid	164.608	150.945	141.478	152.036	168.307	168.276	168.116	171.334	192.470	193.964	176.950	202.499	175.273	180.365
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterveiligheid	169.280	160.991	146.427	143.199	161.498	167.788	169.464	172.708	194.014	195.520	178.369	204.123	176.679	181.812
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Investeren in waterveiligheid	182.235	169.003	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Inves in waterveilig	166.272	184.966	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Investeren in waterveiligheid	185.258	165.980	153.505	150.121	169.305	173.351	177.762	181.072	201.849	203.650	186.949	212.919	185.275	189.979

1.2 Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Tabel 2 Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
2 Investeren in zoetwatervoorziening															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.02															
Ontwikkeling zoetwatervoorziening		137.886	43.020	37.811	49.311	76.488	982	1.604							
Mutaties Voorjaarsnota 2023		73.986	13.971	10.009	-34.762	-1.033	60	339							
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.02		211.872	56.991	47.820	14.549	75.455	1.042	1.943							
Ontwikkeling zoetwatervoorziening		-71.560	44.496	-2.741	28.812	-15.337	36.004	126							
Mutaties Miljoenennota 2024		140.312	101.487	45.079	43.361	60.118	37.046	2.069							
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 2.02 Ontwikkeling zoetwatervoorziening		-8.872	-366												
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.02		131.440	101.121	45.079	43.361	60.118	37.046	2.069							
Ontwikkeling zoetwatervoorziening		0	-15.119	15.119											
Saldo 2023: Investeren in zoetwatervoorziening		-20	-20												
FIN: Overboening naar FIN SPUK		-3.418	-3.418												
FIN overboeking ministerie tijdelijke Impulsregeling															
Mutaties Slotwet 2023		-18.557	15.119	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening		112.883	116.240	45.079	43.361	60.118	37.046	2.069	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		4.500	4.139	7.387	2.200	2.200									
Mutaties Voorjaarsnota 2023		1.724	-419	1.017											
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		6.224	3.720	8.404	2.200	2.200									
Mutaties Miljoenennota 2024		-968	0	0	0	0	1.000								
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		5.256	3.720	8.404	2.200	2.200	1.000								
Mutaties Najaarsnota 2023		-2.051	1.937												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		3.205	5.657	8.404	2.200	2.200	1.000								
Saldo 2023: Investeren in zoetwatervoorziening		0	-1.424	1.424											
Mutaties Slotwet 2023		-1.424	1.424	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		1.781	7.081	8.404	2.200	2.200	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		142.386	47.159	45.198	51.511	78.688	982	1.604							
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		218.096	60.711	56.224	16.749	77.655	1.042	1.943							
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Investeren in zoetwatervoorziening		145.568	105.207	53.483	45.561	62.318	38.046	2.069							

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
2 Investeren in zoetwatervoorziening															
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 invest in zoetwater		134.645	106.778	53.483	45.561	62.318	38.046	2.069							
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		114.664	123.321	53.483	45.561	62.318	38.046	2.069	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen															
Mutaties Voorjaarsnota 2023	0														
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen	0														
Mutaties Miljoenennota 2023															
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen	0														
Mutaties Najaarsnota 2023	0														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen	0														
Saldo 2023: Investeren in zoetwatervoorziening	0	114	- 114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023		114	- 114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen		114	- 114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in zoetwatervoorziening															
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in zoetwatervoorziening	0														
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in zoetwatervoorziening	0														
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Invest in zoetwater	0														
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		114	- 114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.3 Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

Tabel 3 Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
03 Beheer, onderhoud en vervanging														
Totaal mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement	8.028	8.055	8.055	8.055	8.283	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829
Mutaties Voorjaarsnota 2023	64	65	65	65	66	63	63	63	63	63	63	63	63	63
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement	8.092	8.120	8.120	8.120	8.349	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892
Mutaties Miljoenennota 2023	- 788	- 526	- 101	5.645	8.248	8.458	8.263	8.587	381	381	381	381	381	381
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement	7.304	7.594	8.019	13.765	16.597	16.350	16.155	16.479	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement	7.304	7.594	8.019	13.765	16.597	16.350	16.155	16.479	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273
Mutaties Slotwet 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement	7.304	7.594	8.019	13.765	16.597	16.350	16.155	16.479	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273	8.273
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vervanging	363.614	320.242	399.163	177.569	128.327	199.830	194.328	173.276	256.952	246.293	190.581	210.222	220.222	235.769
Mutaties Voorjaarsnota 2023	15.355	16.666	- 38.278	22.672	3.566	- 29.338	30.354	923	752	666	701	938	938	1.063
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vervanging	378.969	336.908	360.885	200.241	131.893	170.492	224.682	174.199	257.704	246.959	191.282	211.160	221.160	236.832
Mutaties Miljoenennota 2023	- 41.400	- 31.978	- 511	105.302	160.076	219.245	191.196	236.450	5.831	5.316	65.543	76.987	66.987	67.745
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vervanging	337.569	304.930	360.374	305.543	291.969	389.737	415.878	410.649	263.535	252.275	256.825	288.147	288.147	304.577
Mutaties Najaarsnota 2023	- 6.082	6.732												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vervanging	331.487	311.662	360.374	305.543	291.969	389.737	415.878	410.649	263.535	252.275	256.825	288.147	288.147	304.577
Saldo 2023: Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	0	- 622	622											
Mutaties Slotwet 2023	- 622	622	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vervanging	330.865	312.284	360.374	305.543	291.969	389.737	415.878	410.649	263.535	252.275	256.825	288.147	288.147	304.577
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Beheer, onderhoud en vervanging	371.642	328.297	407.218	185.624	136.610	207.659	202.157	181.105	264.781	254.122	198.410	218.051	228.051	243.598
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Beheer, onderhoud en vervanging	387.061	345.028	369.005	208.361	140.242	178.384	232.574	182.091	265.596	254.851	199.174	219.052	229.052	244.724
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Beheer, onderhoud en vervanging	344.873	312.524	368.393	319.308	308.566	406.087	432.033	427.128	271.808	260.548	265.098	296.420	296.420	312.850
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Beh, onderh & vervang	338.791	319.256	368.393	319.308	308.566	406.087	432.033	427.128	271.808	260.548	265.098	296.420	296.420	312.850
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Beheer, onderhoud en vervanging	338.169	319.878	368.393	319.308	308.566	406.087	432.033	427.128	271.808	260.548	265.098	296.420	296.420	312.850

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
03 Beheer, onderhoud en vervanging															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 03.09															
Ontvangsten onderhoud en vernieuwing															
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 03.09 Ontvangsten onderhoud en vernieuwing		0													
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 03.09 Ontvangsten onderhoud en vernieuwing		0													
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 03.09 Ontvangsten onderhoud en vernieuwing		0													
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 03.09 Ontvangsten onderhoud en vernieuwing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing															
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing		0													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing															
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Expl onderh vernieuw		0													
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing		0													

1.4 Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Tabel 4 Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
04 Experimenteren cf. art. III Deltawet														
Totaal mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	243.009	193.233	103.707	91.346	95.802	95.127	94.300	56.679	55.879	55.718	55.328	55.609	54.927	54.257
Mutaties Voorjaarsnota 2023	88.847	- 87.765	13.025	91.181	- 648	- 718	- 36.204	603	603	605	602	604	604	604
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	331.856	105.468	116.732	182.527	95.154	94.409	58.096	57.282	56.482	56.323	55.930	56.213	55.531	54.861
Mutaties Mijloenennota 2023	23.288	6.343	- 17.916	- 68.806	- 34.294	- 34.308	1.064	1.050	1.037	1.034	1.028	1.032	1.021	1.010
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	355.144	111.811	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871
Mutaties Najaarsnota 2023	- 68.855	68.855												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	286.289	180.666	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871
Saldo 2023: Experimenteren cf art III Deltawet	0	- 652	652	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	- 652	652	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	285.637	181.318	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	243.009	193.233	103.707	91.346	95.802	95.127	94.300	56.679	55.879	55.718	55.328	55.609	54.927	54.257
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	331.856	105.468	116.732	182.527	95.154	94.409	58.096	57.282	56.482	56.323	55.930	56.213	55.531	54.861
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	355.144	111.811	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Experimenteerproject	286.289	180.666	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	285.637	181.318	98.816	113.721	60.860	60.101	59.160	58.332	57.519	57.357	56.958	57.245	56.552	55.871

1.5 Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Tabel 5 Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
05 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven														
Totaal mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat	264.444	260.910	266.893	259.725	258.806	257.864	257.393	257.289	256.670	254.070	254.070	254.070	254.070	254.070
Mutaties Voorjaarsnota 2023	5.244	4.090	2.033	1.785	2.088	485	484	483	482	476	476	476	476	476
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat	269.688	265.000	268.926	261.510	260.894	258.349	257.877	257.772	257.152	254.546	254.546	254.546	254.546	254.546
Mutaties Miljoenennota 2023	12.004	22.234	22.183	35.699	36.621	34.166	34.866	34.861	27.965	27.749	27.749	27.749	27.749	27.749
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat	281.692	287.234	291.109	297.209	297.515	292.743	292.743	292.633	285.117	282.295	282.295	282.295	282.295	282.295
Mutaties Najaarsnota 2023	- 268													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat	281.424	287.234	291.109	297.209	297.515	292.743	292.743	292.633	285.117	282.295	282.295	282.295	282.295	282.295
Saldo 2023: Netwerkgebonden en overige uitgaven	0	- 114	114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	- 114	114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat	281.310	287.348	291.109	297.209	297.515	292.743	292.743	292.633	285.117	282.295	282.295	282.295	282.295	282.295
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven	95.355	72.947	73.288	73.417	75.107	69.467	69.126	69.126	69.126	69.126	69.083	69.083	69.083	69.083
Mutaties Voorjaarsnota 2023	491	710	612	593	607	2.327	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven	95.846	73.657	73.900	74.010	75.714	71.794	71.450	71.450	71.450	71.450	71.407	71.407	71.407	71.407
Mutaties Miljoenennota 2023	- 9.931	- 4.533	- 796	53.577	73.003	75.111	73.024	75.884	3.474	3.474	3.471	3.471	3.471	3.471
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven	85.915	69.124	73.104	127.587	148.717	146.905	144.474	147.334	74.924	74.924	74.878	74.878	74.878	74.878
Mutaties Najaarsnota 2023	92													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven	86.007	69.124	73.104	127.587	148.717	146.905	144.474	147.334	74.924	74.924	74.878	74.878	74.878	74.878
Saldo 2023: Netwerkgebonden en overige uitgaven	0	- 371	371	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	- 371	371	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven	85.636	69.495	73.104	127.587	148.717	146.905	144.474	147.334	74.924	74.924	74.878	74.878	74.878	74.878
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte	12.216	23.277	30.881	19.112	142.135	66.849	68.664	73.039	72.466	74.102	73.899	72.444	373.371	298.265
Mutaties Voorjaarsnota 2023	- 16.490	- 10.741	- 15.182	- 9.590	121.859	- 25.250	- 29.733	- 28.492	- 24.609	- 25.389	- 25.774	- 26.352	- 21.636	- 20.788
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte	- 4.274	12.536	15.699	9.522	20.276	41.599	38.931	44.547	47.857	48.713	48.125	46.092	351.735	277.477
Mutaties Miljoenennota 2023	8.949	20.689	12.795	- 1.662	- 13.676	4.601	- 22.784	- 16.046	- 23.535	- 25.428	10.769	120.367	- 84.365	79.009
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte	4.675	33.225	28.494	7.860	6.600	46.200	16.147	28.501	24.322	23.285	58.894	166.459	267.370	356.486
Mutaties Najaarsnota 2023	- 4.675	4.665												

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
05 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven														
Totaal mutatie														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte	0	37.890	28.494	7.860	6.600	46.200	16.147	28.501	24.322	23.285	58.894	166.459	267.370	356.486
Mutaties Slotwet 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte	0	37.890	28.494	7.860	6.600	46.200	16.147	28.501	24.322	23.285	58.894	166.459	267.370	356.486
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen	12.500	55.463	63.500	75.508	134.500	186.500	124.000	195.800	236.500	236.900	210.800	210.800	210.800	209.800
Mutaties Voorjaarsnota 2023	- 12.500	- 50.353	- 53.420	197.388	188.545	193.300	260.491	238.505	250.428	247.928	235.428	267.428	264.428	263.428
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen	0	5.110	10.080	272.896	323.045	379.800	384.491	434.305	486.928	484.828	446.228	478.228	475.228	473.228
Mutaties Miljoenennota 2023	0	0	0	225.361	272.825	275.378	268.478	272.728	- 6.618	- 6.618	- 6.618	- 6.618	- 6.618	- 6.618
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen	0	5.110	10.080	475.355	50.220	104.422	116.013	161.577	480.310	478.210	439.610	471.610	468.610	466.610
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen	0	5.110	10.080	475.355	50.220	104.422	116.013	161.577	480.310	478.210	439.610	471.610	468.610	466.610
Mutaties Slotwet 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen	0	5.110	10.080	475.355	50.220	104.422	116.013	161.577	480.310	478.210	439.610	471.610	468.610	466.610
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	384.515	412.597	434.562	427.762	610.548	580.680	519.163	595.254	634.762	634.198	607.852	606.397	907.324	831.218
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	361.260	356.303	368.605	617.938	679.929	751.542	752.749	808.074	863.387	859.537	820.306	850.273	1.152.916	1.076.658
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	372.282	394.693	402.787	480.191	503.052	590.042	569.377	630.045	864.673	858.714	855.677	995.242	1.093.153	1.180.269
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Netwerkgebonden kosten	367.431	399.358	402.787	480.191	503.052	590.042	569.377	630.045	864.673	858.714	855.677	995.242	1.093.153	1.180.269
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	366.946	399.843	402.787	480.191	503.052	590.042	569.377	630.045	864.673	858.714	855.677	995.242	1.093.153	1.180.269
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.10 Saldo afgesloten rekeningen														
Mutaties Voorjaarsnota 2023	231.527													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.10 Saldo afgesloten rekeningen	231.527													
Mutaties Miljoenennota 2023														
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.10 Saldo afgesloten rekeningen	231.527													
Mutaties Najaarsnota 2023														

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
05 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven														
Totaal mutatie														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.10 Saldo afgesloten rekeningen	231.527													
Saldo 2023 Voordelig saldo DF	0	2	- 2											
Mutaties Slotwet 2023	2	- 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 5.10 Saldo afgesloten rekeningen	231.529	- 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	231.527													
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	231.527													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	231.527													
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Netwerkgebonden kosten	231.527													
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	231.529	- 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.6 Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen van het Rijk

Tabel 6 Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen van het Rijk

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
06 Bijdragen andere begrotingen Rijk														
Totaal mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 6.09														
Ten laste van begroting lenW	1.743.840	1.707.285	1.623.855	1.352.059	1.411.522	1.323.567	1.186.180	1.127.149	1.170.359	1.046.433	1.261.219	1.031.472	1.325.438	1.375.340
Mutaties Voorjaarsnota 2023														
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	135.203	181.567	69.845	464.088	210.822	210.094	210.094	210.094	249.594	249.594	249.594	249.594	249.594	249.594
Mutaties Miljoenennota 2023														
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	1.608.637	1.525.718	1.693.700	1.816.147	1.622.344	1.533.661	1.396.274	1.337.243	1.419.953	1.296.027	1.510.813	1.281.066	1.575.032	1.624.934
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	-70.657	124.446	60.650	63.558	16.277	114.580	89.580	174.580	69.580	107.513	69.513	69.513	69.513	69.513
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	1.537.980	1.650.164	1.754.350	1.879.705	1.638.621	1.648.241	1.485.854	1.511.823	1.489.533	1.403.540	1.580.326	1.350.579	1.644.545	1.694.447
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	-10.332													
FIN: Overboening naar FIN SPUK	0	-20												
FIN overboeking ministerie tijdelijke Impulsregeling	0	-3.418												
Mutaties Slotwet 2023														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	-3.438	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk	1.524.210	1.650.164	1.754.350	1.879.705	1.638.621	1.648.241	1.485.854	1.511.823	1.489.533	1.403.540	1.580.326	1.350.579	1.644.545	1.694.447
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk	1.743.840	1.707.285	1.623.855	1.352.059	1.411.522	1.323.567	1.186.180	1.127.149	1.170.359	1.046.433	1.261.219	1.031.472	1.325.438	1.375.340
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Bijdr tlv Hfst XII	1.608.637	1.525.718	1.693.700	1.816.147	1.622.344	1.533.661	1.396.274	1.337.243	1.419.953	1.296.027	1.510.813	1.281.066	1.575.032	1.624.934
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Bijdr tlv Hfst XII	1.537.980	1.650.164	1.754.350	1.879.705	1.638.621	1.648.241	1.485.854	1.511.823	1.489.533	1.403.540	1.580.326	1.350.579	1.644.545	1.694.447
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk	1.524.210	1.650.164	1.754.350	1.879.705	1.638.621	1.648.241	1.485.854	1.511.823	1.489.533	1.403.540	1.580.326	1.350.579	1.644.545	1.694.447

1.7 Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Tabel 7 Bijdragen andere begrotingen van het Rijk

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
07 Investeren in waterkwaliteit															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.01															
Real. progr. Kaderrichtlijn water		58.791	78.946	107.100	114.125	158.824	0	0							
Mutaties Voorjaarsnota 2023		13.029	18.747	-1.553	-21.047	-8.188									
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.01 Real. progr. Kaderrichtlijn water		71.820	97.693	105.547	93.078	150.636	0	0							
Mutaties Miljoenennota 2023		3.472	4.972	5.852	5.249	7.522									
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.01 Real. progr. Kaderrichtlijn water		75.292	102.665	111.399	98.327	158.158	0	0							
Mutaties Najaarsnota 2023		-24.707	24.707												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.01 Real. progr. Kaderrichtlijn water		50.585	127.372	111.399	98.327	158.158	0	0							
Saldo 2023: Investeren in waterkwaliteit	0	-7.751	7.751	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023		-7.751	7.751	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 7.01 Real. progr. Kaderrichtlijn water		42.834	135.123	111.399	98.327	158.158	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.02															
Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit		38.144	53.364	46.060	60.355	76.404	36.222	22.604	22.604	22.604					
Mutaties Voorjaarsnota 2023		7.883	-9.232	15.036	7.726	13.930	290	181	181	181					
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit		46.027	44.132	61.096	68.081	90.334	36.512	22.785	22.785	22.785					
Mutaties Miljoenennota 2023		-8.579	23.020	-7.183	2.257	1.844	1.182	1.201	1.201	1.201	100	100	100	100	100
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit		37.448	67.152	53.913	70.338	92.178	37.694	23.986	23.986	23.986	100	100	100	100	100
Mutaties Najaarsnota 2023		-17.493	17.108												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit		19.955	84.260	53.913	70.338	92.178	37.694	23.986	23.986	23.986	100	100	100	100	100
Saldo 2023: Investeren in waterkwaliteit	0	-7.838	7.838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023		-7.838	7.838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit		12.117	92.098	53.913	70.338	92.178	37.694	23.986	23.986	23.986	100	100	100	100	100
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.03															
Studiekosten waterkwaliteit		16.844	19.653	13.786	865	765	265	265	265	265	265	265	265	265	265
Mutaties Voorjaarsnota 2023		19.586	-3.530	1.560	10.176	2.700	800	800	800	800					
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.03 Studiekosten waterkwaliteit		36.430	16.123	15.346	11.041	3.465	1.065	1.065	1.065	1.065	265	265	265	265	265
Mutaties Miljoenennota 2023		-1.722	50	218	73	48	24	24	24	24					

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
07 Investeren in waterkwaliteit														
Totaal mutatie														
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.03 Studiekosten waterkwaliteit	34.708	16.173	15.564	11.114	3.513	1.089	1.089	1.089	265	265	265	265	265	265
Mutaties Najaarsnota 2023	-11.370	10.801												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.03 Studiekosten waterkwaliteit	23.338	26.974	15.564	11.114	3.513	1.089	1.089	1.089	265	265	265	265	265	265
Saldo 2023: Investeren in waterkwaliteit	0	-10.010	10.010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	-10.010	10.010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 7.03 Studiekosten waterkwaliteit	13.328	36.984	15.564	11.114	3.513	1.089	1.089	1.089	265	265	265	265	265	265
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit	113.779	151.963	166.946	175.345	235.993	36.487	22.869	22.869	22.869	265	265	265	265	265
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterkwaliteit	154.277	157.948	181.989	172.200	244.435	37.577	23.850	23.850	23.050	265	265	265	265	265
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit	147.448	185.990	180.876	179.779	253.849	38.783	25.075	25.075	24.251	365	365	365	365	365
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Inves waterkwaliteit	93.878	238.606	180.876	179.779	253.849	38.783	25.075	25.075	24.251	365	365	365	365	365
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Investeren in waterkwaliteit	68.279	264.205	180.876	179.779	253.849	38.783	25.075	25.075	24.251	365	365	365	365	365
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit														
Mutaties Voorjaarsnota 2023	36	328	4	26										
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit	36	328	4	26										
Mutaties Mijjoenennota 2023														
Stand ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit	36	328	4	26										
Mutaties Najaarsnota 2023	528	-528												
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit	564	-200	4	26										
Saldo 2023: Investeren in waterkwaliteit	0	189	-189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023	189	-189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 7.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit	753	-389	4	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit														

	Totaal mutatie													
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
07 Investeren in waterkwaliteit														
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterkwaliteit	36	328	4	26										
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit	36	328	4	26										
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Inves waterkwaliteit	564	- 200	4	26										
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Investeren in waterkwaliteit	753	- 389												

2 Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project. De stand «vorig» betreft de stand in de Najaarsnota 2023.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Tabel 8 Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project HWBP-2					2027	2027	
Projecten Nationaal							
HWBP-2 Rijksprojecten	0	1	170	170			
HWBP-2 Waterschapsprojecten	67	71	2.640	2.640			
Overige projectkosten (Programmabureau) afrondingen	0	1	49	49			
	1						
Programma	68	73	2.859	2.859			
Begroting (DF 1.01.01/02)	68	73					

Tabel 9 Ruimte voor de Rivier (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project RvdR					2019	2019	
Projecten Nationaal							
Projectbudget RvdR afrondingen	2	9	2.246	2.246			
Programma	2	9	2.246	2.246			
Begroting (DF 1.01.03)	2	9					

Tabel 10 Maaswerken (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Maaswerken							
Projecten Zuid-Nederland							
Grensmaas	1	2	116	116	2017/2027	2017/2027	
Zandmaas afrondingen	0	0	392	392	2021	2021	
Programma	1	2	508	508			
Begroting (DF 1.01.04)	1	2					

Tabel 11 Realisatieprogramma waterveiligheid (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Programma HWBP							
HWBP Rijksprojecten	10	11	736	736			
HWBP Waterschapsprojecten	393	403	7.552	7.552			
HWBP Overige projectkosten (programmabureau)	8	9	180	180			
Wettelijk							
BeoordelingsInstrumentarium 2023	2	2	40	40			
Zandhonger Oosterschelde	1	1	11	11			
Landelijk Verbeterprogr. Regionale Rijksk.	2	2	10	10			
Kennisprogramma Zeespiegelstijging	2	2	10	10			
Meanderende Maas	0	1	8	8			
Projecten Noord-Nederland							
Afsluitdijk	1	1	7	7			
Afsluitdijk Bestaande Spuisluis	0	0	149	149			
Projecten Oost-Nederland							
Kribverlaging Pannerdensch Kanaal	17	17	32	32	2023		2023
IJsseldelta 2e fase	1	2	96	96	2023		2021
Monitoring Langsdammen Waal	0	0	5	5			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Overige onderzoeken en kleine projecten	0	0	88	88			
Dijkversterking en herstel steenbekleding	0	0	830	830	2023		2023
Projecten Zuid-Nederland							
Beekdalen afrondingen	8	8	34	34			
	- 1						
Programma	444	459	9.788	9.788			
Begroting (DF 1.02.02)	444	459					
Overprogrammering (-)	0	0					

Tabel 12 Verkenningen en planuitwerking waterveiligheid (bedragen x € 1 miljoen)

Projectomschrijving	Budget		Openstelling	
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig
Projecten Nationaal				
Reservering Areaalgroei	24	24		
Integraal Rivieren Management (IRM) (project Paddenpol)	159	159	2025	2025
Projecten Noordwest-Nederland				
EPK Planuitw. en verkenningen Waterveiligheid (mn Afsluitdijk)	12	12		
Projecten Zuid-Nederland				
Meerkosten rivierverruiming Rijn en Maas	224	224		
Projecten Oost-Nederland				
IJsseldelta 2e fase afronding	101	102	2024	2024
Totaal programma planuitwerking en verkenning	520	521		
Begroting DF 1.02.01	520	521		

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Tabel 13 Realisatieprogramma zoetwatervoorziening (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Deltaplan Zoetwater	23	27	85	85			
Impuls ruimtelijke adaptie	61	74	200	200			
Zoetwater maatregelen	28	30	245	245			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Ecologische maatregelen Markermeer	0	0	10	10	2021/2022	2021/2022	
Besluit Beheer Haringvlietsluizen	1	1	84	84	2018/2029	2018/2029	
Afrondingen		- 1					
Programma	113	131	624	624			
Begroting (DF 2.02.02)	113	131					

Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Tabel 14 Geïntegreerde contractvormen/PPS (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	Huidig	Vorig	huidig	vorig	Huidig	Vorig	
Projectomschrijving							
Afsluitdijk	286	286	2.072	2.072	2025	2025	
Totaal programma	286	286	2.072	2.072			
Begroting DF 4.02.01	286	286					

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Tabel 15 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
KRW 1e tranche	0	0	30	30			
KRW 2e en 3e tranche af rondingen	43	51	698	698	2027	2027	
Totaal programma	43	51	728	728			
Begroting DF 7.01.01	43	51					

Tabel 16 Realisatieprogramma waterkwaliteit (bedragen x € 1 miljoen)

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
Bijdrageregeling medicijnresten	5	11	68	68			
Verruiming vaargeul Westerschelde	0	0	26	26			
Natuurcompensatie Perkpolder	2	2	6	6			
DAW Projecten (subsidies aan o.a. Kadaster, LTO)	2	3	28	28			
Grote wateren af rondingen	0	1	221	221	2032	2032	
Totaal programma	8	16	349	349			
Begroting DF 7.02.01	8	16					

Tabel 17 Verkenning en planuitwerking waterkwaliteit (bedragen x € 1 miljoen)

Projectomschrijving	Budget		Oplevering/openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
EPK Planuitwerking en verkenningen Waterkwaliteit	7	7			
Projecten Zuid-Nederland					
Grevelingen	106	1.060	2028-2029	2028-2029	
Totaal programma planuitwerking en verkenning	113	1.067			
Begroting DF 7.02.02	113	1.067			